

Oponentský posudek na disertační práci

Název disertační práce: **Regiony v čase a prostoru: problém regionalizace**

Autor: **RNDr. Michal Semian**

Oponent: Doc. RNDr. Jiří Anděl, CSc., Přírodovědecká fakulta, UJEP v Ústí nad Labem

K posouzení byla předložena disertační práce RNDr. Michala Semiana s názvem „**Regiony v čase a prostoru: problém regionalizace**“. V souladu s vnitřním předpisem Přírodovědecké fakulty UK v Praze z roku 2015 má disertační práce formu souboru vědeckých článků nebo kapitol v monografiích (publikovaných, přijatých do tisku nebo připravených pro tisk) opatřeného širším úvodem a závěrem. Spis obsahuje dvě části – první je teoreticko-metodologický vstup do problematiky regionů a regionalizace, druhá je souborem osmi vědeckých článků (resp. jeden rukopis), uveřejněných v odborných časopisech.

Aktuálnost problematiky disertační práce

Téma DP lze považovat za aktuální a pro rozvoj sociální geografie v daném segmentu za přínosné. Aktuálností tématu, jeho povahou a zařazením do systému geografických věd se zabývá autor v úvodu komentáře. Zde naznačuje problémovost s vymežováním a hledání místa v geografickém výzkum.

V úvodní části vytyčuje cíle práce, které vidí v následujících oblastech:

- 1) diskutovat různé přístupy k regionu a jeho vymezení se speciálním zaměřením na Paasiho koncept institucionalizace regionu;
- 2) prozkoumat možnost obecné představy o regionu;
- 3) definovat potenciál regionalizace na základě regionální identity;
- 4) diskutovat roli měřítka a různých aktérů, aspekty, faktory a mechanismy v procesu formování regionálních obrazů, tvořících obecnou představu o regionu;
- 5) analyzovat vliv různých forem regionů a jejich obrazy na reprodukci obecné představy o regionu.

Zvolené vědecké metody

V teoreticko-metodologické části autor sleduje proměny v „obsahu“ pojetí regionu, který vychází z paradigmatu „nové“ regionální geografie. „Nové“ dávám záměrně do uvozovek, aby nedocházelo k nedorozumění, že pojetí „staré“ regionální geografie je tudíž nutně zastaralé. Tady se asi spíše jedná o určitou modifikaci dosud existujících konceptů. Jsou zde rovněž nastíněny současné aktuální změny sociální geografie, spočívající v odvrácení od studia společenských „makrostruktur“ a přiklonění se k „mikrosociálním“ charakteristikám.

Oceňuji autorův exkurz do české regionální geografie, kde sleduje utváření představ o formování funkčních regionů, procesy jejich vymezení a hodnocení. Je zde i snaha o naznačení možných využitích sledovaných přístupů počínaje profesorem Korčákem a konče

konceptem Paasiho. Autorovi se podařilo výstižně definovat některé zásadní termíny, s kterými dále pracuje. Klíčovým je zde termín „regionální identita“, který sleduje v současné odborné, zejména zahraniční literatuře a rozšiřuje diferencované podoby definic o vlastní komentáře.

Metodická část (kapitola 4) se svým rozsahem může zdát v porovnání s celkovou koncepcí práce proporčně méně zastoupena. Je tomu proto, že na metody odkazuje autor ve svých příložených člancích, ale i v předcházejících a následujících kapitolách. Nicméně se v této kapitole snaží přiblížit v základních rysech některé metody a možnosti vymezení regionů; nechybí snaha o zhodnocení jejich vhodnosti v konkrétních podmínkách.

Význam dosažených výsledků

Poslední části spisu jsou věnovány tématickému zaměření výzkumu a charakteristice prezentovaných publikací. V této části je možné velmi dobře dokladovat význam dosažených výsledků. Autor si plně uvědomuje odlišnosti předkládaných publikací. Proto hledá společné body a linie, vysvětluje jejich vzájemnou propojenost a podmíněnost jejich utváření. Řazení článků má logickou strukturu – nejsou tříděny chronologicky, ale tématicky. První dva články obecnější povahy se zabývají otázkami formování uvedených specifických regionů a možnostmi jejich vymezení. Následující tři odhalují možnosti hledání územního tvaru regionu v regionálním vědomí a poslední tři se zabývají regionálními jmény.

Celou předkládanou práci završuje oddíl – perspektivy výzkumu daného tématu. Považuji ji za velmi podnětnou, svědčící o širokém rozhledu autora.

Druhá část disertačního spisu obsahuje soubor 8 publikací. Ty pokrývají široké spektrum autora a vypovídají o jeho dlouhodobém odborném zaměření. Obsahuje články vydané v kvalitních českých i zahraničních časopisech od roku 2012 po současnost.

Závěrečné zhodnocení disertační práce

Po obsahové stránce je disertační spis moderní, jeho formální úprava je odpovídající, použité postupy jsou adekvátní řešené problematice. Disertační práce je vypracována velmi zodpovědně, v dostatečném rozsahu a respektuje pravidla pro tvorbu prací tohoto typu. Student **prokázal** tvůrčí schopnosti v dané oblasti výzkumu a jeho práce **splňuje** požadavky standardně kladené na disertační práce

V Ústí nad Labem dne 16/1/2016

Doc. RNDr. Jiří Anděl, CSc.